



การปฏิบัติการของเภสัชกรชุมชน :
ปัญหา อุปสรรคและโอกาส

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. เภสัชกร วิทยา กุลสมบุรณ์

ภาควิชาเภสัชศาสตร์สังคมและบริหาร คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรรมการสภาเภสัชกรรม และ

ประธานอนุกรรมการจรรยาบรรณ สภาเภสัชกรรม

ข้อมูลการพิจารณาคดีจรรยาบรรณของคณะกรรมการ

สภาเภสัชกรรม วาระ 8

(พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561)

ข้อมูล ณ วันที่ 12 กันยายน 2560

สำนักงานเลขาธิการสภาเภสัชกรรม

คดีจรรยาบรรณ



ข้อมูลรายละเอียดผู้กระทำความผิด

พ.ศ. 2559 – กันยายน พ.ศ. 2560

เพศ		
ชาย	31	ราย
หญิง	32	ราย
รวม	63	ราย

ช่วงเลขที่ใบอนุญาตฯ		
ภ.00001 - ภ.03000	1	ราย
ภ.03001 - ภ.06000	1	ราย
ภ.06001 - ภ.09000	-	ราย
ภ.09001 - ภ.12000	3	ราย
ภ.12001 - ภ.15000	4	ราย
ภ.15001 - ภ.18000	7	ราย
ภ.18001 - ภ.21000	8	ราย
ภ.21001 - ภ.24000	11	ราย
ภ.24001 - ภ.27000	6	ราย
ภ.27001 - ภ.30000	14	ราย
ภ.30001 - ภ.33000	5	ราย
ภ.33001 - ภ.36000	3	ราย
รวม	63	ราย

สถิติการกระทำความผิดของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม

พ.ศ. 2559 – กันยายน พ.ศ. 2560

ลำดับ	พฤติกรรมในการกระทำความผิด	จำนวนคดี
1	กรณีเภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติการตามเวลาที่แจ้งไว้ในใบอนุญาต (แขวนป้าย)	32
2	กรณีไม่ควบคุมการจัดทำบัญชีซื้อขายยา	15
3	กรณีเภสัชกรปล่อยให้มีการขายยาอันตรายในขณะที่เภสัชกรไม่อยู่ปฏิบัติการ	3
4	กรณีเภสัชกรจำหน่ายยาชุด ยาหมดอายุ	2
5	กรณีเภสัชกรทำการโฆษณาผลิตภัณฑสุขภาพผ่านทาง social media และเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนผลิตภัณฑนั้น	5
6	กรณีเภสัชกรจำหน่ายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทโดยไม่ได้รับอนุญาต	4
7	กรณีเภสัชกรมีชื่อเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการซ้ำซ้อนกันมากกว่า 1 แห่ง	2

มาตรฐานการลงโทษกรณีการกระทำความผิดทางจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ตามมติของ คณะกรรมการสภาเภสัชกรรม วาระที่ 8 (พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561)

เกณฑ์การลงโทษ

- | | | |
|--|---------------|------------------|
| • กรณีไม่ควบคุมการจัดทำบัญชี | เกณฑ์การลงโทษ | ภาคทัณฑ์ |
| • กรณีโฆษณาผลิตภัณฑ์ (ครั้งที่ 1) | เกณฑ์การลงโทษ | ภาคทัณฑ์ |
| • กรณีไม่ควบคุมการจัดทำบัญชี (ยากลุ่มที่มีความเสี่ยง) | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 6 เดือน |
| • กรณีปล่อยให้ผู้อื่นขายยาอันตรายนอกเวลาทำการ | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 6 เดือน |
| • กรณีไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 1 ปี |
| • กรณีไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ (และพบยาอันตรายกลุ่มเสี่ยง) | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 15 เดือน |
| • กรณีไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ (และพบวัตถุออกฤทธิ์กลุ่มเสี่ยง) | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 18 เดือน |
| • กรณีไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่
(พบยาอันตรายกลุ่มเสี่ยงและพบวัตถุออกฤทธิ์กลุ่มเสี่ยง) | เกณฑ์การลงโทษ | พักใช้ฯ 21 เดือน |

มาตรฐานการลงโทษกรณีการกระทำความผิดทางจรรยาบรรณ
ของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ตามมติของคณะกรรมการ
สภาเภสัชกรรม วาระที่ 8 (พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561)

เกณฑ์การลงโทษ พักใช้ฯ 2 ปี

- กรณีขายยาอันตราย/ควบคุมพิเศษอย่างไม่เหมาะสม
- กรณีขายวัตถุออกฤทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต (และไม่เหมาะสม)
- กรณีสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงตนเป็นเภสัชกร

เกณฑ์การลงโทษ เพิกถอนใบอนุญาต

- กรณีขายวัตถุออกฤทธิ์, ยาเสพติดให้โทษ โดยไม่ได้รับอนุญาต (รวมถึงการใช้ จ้างวาน สนับสนุน ให้ผู้อื่นกระทำ ด้วย)
- กรณีมีชื่อเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการซ้ำซ้อนกันมากกว่า 1 แห่ง

ข้อมูลจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา

จำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา 63 คดี

คณะกรรมการสภาเภสัชกรรมพิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

ยกข้อกล่าวโทษ	จำนวน	1	คดี
ว่ากล่าวตักเตือน	จำนวน	-	คดี
ภาคทัณฑ์	จำนวน	2	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 3 เดือน	จำนวน	3	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 6 เดือน	จำนวน	10	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 1 ปี	จำนวน	19	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 15 เดือน	จำนวน	7	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 18 เดือน	จำนวน	8	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 21 เดือน	จำนวน	1	คดี
พักใช้ใบอนุญาตฯ 2 ปี	จำนวน	7	คดี
เพิกถอนใบอนุญาตฯ	จำนวน	5	คดี
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	63	คดี

“เภสัชกรไม่เกี่ยวข้อง”

- **ข้อเท็จจริง** เจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาล ร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหารฯ ตรวจค้นพบยาแก้ไอ ชนิด น้ำเชื่อม จำนวน 6 รายการ รวมทั้งสิ้น 42,324 ขวด
- นายดำสนิท ยอมรับว่าเป็นเจ้าของยาแก้ไอ ซื้อมาในราคาขวดละ 31 บาท และขายต่อใน ลักษณะค้าส่งให้กับลูกค้าทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัด ในราคาขวดละ 40 บาท นายดำสนิท ให้ การว่าเป็นบุตรของ นาง ร. ซึ่งเป็นผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน โดยมี เภสัชกรหญิง ม. เป็นเภสัชกรประจำร้านขายยา แต่ ทั้ง 2 ราย ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาแก้ไอที่ตรวจพบ และ สถานที่ขายยา กับสถานที่พบยาแก้ไอ เป็นสถานที่คนละแห่งกัน
- **สภาเภสัชกรรม** เห็นว่า เจ้าหน้าที่ไม่มีการแจ้งความดำเนินการคดีกับ นาง ร. ในฐานะผู้รับ อนุญาตฯ และ เภสัชกรหญิง ม. ในฐานะผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการฯ อีกทั้ง สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด ก็ไม่มีการดำเนินคดีกับร้านขายยา จึงมีมติว่า

“คดีไม่มีมูล”

หมายเหตุ : ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้อยู่ระหว่างการดำเนินการเอาผิดกับบริษัท เกี่ยวกับการขายยาแก้ไอ จำนวนมากนี้ให้กับ นายดำสนิท แล้ว

“เข้าใจผิด”

- **ข้อเท็จจริง** สภาเภสัชกรรม ได้รับหนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับร้านขายยา พ. ซึ่งปล่อยให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่เภสัชกรขายยาให้กับคนไข้ โดยระบุว่าคนขายยาเป็นหญิงสูงวัย ไม่สวมเสื้อกาวน์ ขอให้สภาเภสัชกรรมตรวจสอบข้อมูล
- เจ้าหน้าที่จาก อย เข้าตรวจสอบ ร้านขายยา พ. มีเภสัชกรหญิง ฉ. เป็นเภสัชกรผู้รับอนุญาตและเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ ขณะตรวจสอบ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ในการให้บริการไม่ค่อยสวมเสื้อกาวน์ บุคคลในละแวกนั้นทราบดีว่า เป็นเภสัชกร แต่บุคคลภายนอกอาจไม่คุ้นเคยและเข้าใจผิดได้
- **สภาเภสัชกรรม** เห็นว่า ข้อเท็จจริงเรียนดังกล่าว เมื่อพิจารณาประกอบกับบันทึกการตรวจสถานที่ขายยาของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว ไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังได้ว่า ร้านขายยา พ. ไม่มีเภสัชกรอยู่ปฏิบัติหน้าที่ จึงมีมติว่า

“คดีไม่มีมูล”

หมายเหตุ : คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณก็ได้แนะนำให้ เภสัชกร สวมเสื้อกาวน์ตลอดเวลาที่ร้านเปิดทำการ

“ ปรับสมดุลทั้งความดันสูงและต่ำ ”

- **ข้อเท็จจริง** มีโฆษณาอาหารเสริม โดยเภสัชกร ศ. ผ่าน social media เป็นคลิปวิดีโอ ว่า ช่วยลดคอเลสเตอรอล และช่วยขยายหลอดเลือด ต้านเซลล์มะเร็งในผู้ป่วยที่รับเคมีบำบัด ปรับสมดุลในคนไข้ที่เป็นความดันสูงหรือความดันต่ำ ช่วยให้เห็นชัดในที่มีด คุ่มน้ำตาลในผู้ป่วย เบาหวาน แนะนำตนว่า เป็น เภสัชกรและสนับสนุนผลิตภัณฑ์
- เภสัชกร ศ. รับว่า “เป็น ตนเอง ตนรู้จักกับเจ้าของผลิตภัณฑ์ จึงช่วยพูด โดย เจ้าของ ผลิตภัณฑ์อ้างว่าจะนำวิดีโอไปใช้อบรมพนักงาน โดยยอมรับว่าเป็นการให้ข้อมูลที่ผิดจากหลักทางวิชาการ แต่ไม่ทราบว่าวิดีโอดังกล่าวจะไปปรากฏทาง social media”
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การ ใช้คำว่าเภสัชกร เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ และยังให้ข้อมูลที่ผิด อาจจะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคได้ จึงให้

“ พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 3 เดือน ”

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 6 ข้อ 15 และข้อ 30)

“ติดภารกิจด่วน”

- **ข้อเท็จจริง** เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558 เวลา 18.30 น. พนักงานเจ้าหน้าที่สสจ ได้เข้าตรวจสอบสถานที่ขายยา มี เกสัชกร ธ. เป็น ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ เวลาทำการ 17.00 – 20.00 น. ไม่พบเภสัชกร อยู่ปฏิบัติการตามเวลาที่แจ้ง โดยร้านขายยาเปิดทำการปกติ
- เกสัชกร ธ. ชี้แจง ว่า ปกติจะไปปฏิบัติงาน ทุกวัน แต่ในวันนั้น ติดภารกิจด่วน จึงไม่สามารถอยู่ปฏิบัติการที่ร้านตามเวลาที่แจ้งไว้ได้
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า คำกล่าวอ้างของ เกสัชกร ธ. ไม่ได้ทำให้ พ้นความรับผิดชอบ ถือเป็น การละเลยการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้

พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 1 ปี

หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

“วันนั้นร้านปิด”

- **ข้อเท็จจริง** วันที่ 10 มิถุนายน 2559 เวลา 19.15 น. พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้เข้าตรวจสอบสถานที่ขายยา มี เกสซ์กร พ. เป็น ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ เวลาทำการ 08.00-21.00 น. ปรากฏว่า “ไม่พบเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการอยู่ปฏิบัติการตามเวลาที่แจ้งไว้” ในขณะที่ตรวจร้านขายยาเปิดทำการตามปกติ
- เกสซ์กร พ. ได้ชี้แจงว่า “ในวันเกิดเหตุเป็นวันที่ร้านขายยาปิดทำการ”
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การ ไม่อยู่ปฏิบัติการตามเวลาที่แจ้ง เป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ข้อกล่าวอ้างว่าร้านขายยาปิดนั้น ขัดกับผลการตรวจร้านขายยาของ สสจ จึงมีคำวินิจฉัยให้

พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 1 ปี

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

“เป็นผู้แทนยา ไม่ค่อยมีเวลา”

- **ข้อเท็จจริง** วันที่ 15 มกราคม 2559 เวลา 14.20 น. พนักงานเจ้าหน้าที่ สสจ ได้เข้าตรวจสอบสถานที่ขายยาที่ มี เกสัชกร อ. เป็น ผู้รับอนุญาตและเป็นเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ เวลาทำการ 10.00-20.00 น. ไม่พบ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ และพบการจัดทำบัญชีชื่อขายยาที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน โดยร้านขายยาเปิดทำการตามปกติ
- เกสัชกร อ. ยอมรับว่าบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากขณะ เกิดเหตุ ได้ไป ทำหน้าที่เป็นผู้แทนยา เป็นเหตุให้ไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าไปอยู่ปฏิบัติหน้าที่ และจัดทำบัญชีชื่อขายยา
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การกระทำของเภสัชกร อ. แสดงถึงความ ไม่รับผิดชอบละเลยการปฏิบัติหน้าที่จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้

พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 18 เดือน

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

“ไว้ใจเจ้าของร้าน”

- **ข้อเท็จจริง** วันที่ 18 พฤษภาคม 2558 เวลา 14.20 น. เจ้าหน้าที่ อย. ได้เข้าตรวจสอบสถานที่ขายยาที่ มีเภสัชกร ช. เป็น ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ เวลาทำการ 09.00-17.00 น. ไม่พบ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ ตามเวลาที่แจ้งไว้ พบยาชุดและยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับ จำนวนมาก ในสถานที่ขายยา
- เภสัชกร ช. ได้ชี้แจงว่า ไม่เคยไปอยู่ปฏิบัติหน้าที่ที่ร้านขายยาดังกล่าวเลย เนื่องจากไว้ใจเจ้าของร้านซึ่งเป็นเภสัชกรเหมือนกัน จึงไม่ทราบว่ามียาผิดกฎหมายอยู่ในร้านขายยาจำนวนมาก
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การกระทำของ เภสัชกร ช. ถือเป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบ จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้

พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 18 เดือน

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

“ไปเดือนละครึ่ง”

- **ข้อเท็จจริง** วันที่ 8 กรกฎาคม 2558 เวลา 15.35 น. พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เข้าตรวจสอบสถานที่ขายยา ที่ มีเภสัชกร อ. เป็น ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ เวลาทำการ 14.00 - 20.00 ไม่พบเภสัชกรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ และไม่พบการจัดทำบัญชีซื้อขาย โดยร้านขายยาได้จำหน่ายยาแก้ไอให้แก่ผู้ซื้อ
- เภสัชกร อ. ได้ชี้แจงว่า โดยปกติแล้ว เภสัชกร อ. จะไปปฏิบัติงานเพียงเดือนละ 1 ครั้งเท่านั้น เป็นเหตุให้ไม่ได้ไปควบคุมการขายยา และควบคุมการจัดทำบัญชีซื้อขาย
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การกระทำของ เภสัชกร อ. ถือเป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบ จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้

พักใช้ใบอนุญาตฯ เป็นเวลา 18 เดือน

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

“ห้าแห่ง ในเวลาเดียวกัน”

- **ข้อเท็จจริง** เกสัชกร พ. มีชื่อเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการในร้านขายยาชำซ้อหนักันสูงสุด ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นจำนวน 5 ร้าน และ 2 ใน 5 ร้าน อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และร้านขายยาได้เปิดทำการโดยไม่มีเกสัชกรอยู่ปฏิบัติหน้าที่
- มีชื่อของเกสัชกร พ. เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการในร้านทั้ง 5 แห่ง ในเวลาเดียวกัน และ เกสัชกร พ. ได้รับรอง ว่าไม่ได้อยู่เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการในร้านขายยาแห่งอื่น จึงเป็นการให้ข้อมูลเท็จกับ ทางสำนักงานสาธารณสุข
- **สภาเภสัชกรรม** วินิจฉัยว่า การกระทำของ เกสัชกร พ. ขัดต่อข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม ไม่รักษามาตรฐานแห่งการประกอบวิชาชีพอย่างร้ายแรง จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้

“เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม”

(หมายเหตุ : ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2538 ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6)

เภสัชกรแสดงตน

ชัดเจน





ขอขอบคุณทุกท่าน

สถานที่ติดต่อ สภาเภสัชกรรม

เลขที่ 88/20 อาคาร 6 ชั้น 7 ตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 1877, 0 2590 2439 โทรสารอัตโนมัติ 0 2591 8298

Website : www.pharmacycouncil.org Email :

pharthai@pharmacycouncil.org